

“Schaduw”af en toe: door regelmatig delen te herhalen van de informatie die een kind in een gesprek geeft, bevestig je dat je luistert en begrijpt wat er gezegd werd. Zeker wanneer het kind veel stottert, is het belangrijk dat we het laten merken dat we geïnteresseerd zijn in de inhoud, eerder dan in de manier waarop het kind het zegt.

Vermijd zoveel mogelijk om vragen te stellen aan het stotterende kind. Het beantwoorden van open vragen vereist erg veel op talig gebied en bovendien brengt een gestelde vraag onvermijdelijk taaldruk met zich mee (er wordt een antwoord verwacht) waardoor de vloeiendheid in het gedrang komt. Probeer het spreken uit te lokken door bijvoorbeeld over eigen ervaringen te vertellen.

Vermijd het geven van adviezen die betrekking hebben op het spreekproces. Adviezen als “adem eens diep”, “praat wat trager” of “zeg het nog een keer” helpen het kind niet om beter te praten. Wanneer deze kinderen deze adviezen letterlijk gaan opvolgen, wordt hen een bijbeweging aangeleerd op een stottermoment. Door de aanleg voor stotteren is het kind trouwens niet in staat om al deze aspecten van de spraak en taal te integreren. Men leert het kind letten op zaken waarop niet kan of hoeft gelet te worden in het spreken. (Immers let u op diep in- en uitademen om vlot te praten?)

Wanneer kinderen ervaren dat het stotteren blijft optreden, ondanks het toepassen van de adviezen, kunnen gevoelens van machteloosheid en schuld ontstaan.

Prijs vloeiendheid niet op een ongunstige manier, bijvoorbeeld door te zeggen: “zie je wel dat het nu gaat” en riskeert dat de houding van het kind evolueert naar: “Ik moet ervoor zorgen dat ik vlot praat, want ik kan het en men wil het graag,” of een attitude als : “ik duw best krachtig door, dan ga ik het snelst vooruit met spreken,” of “stotteren is stout”.

Vermijd directe correcties van taalfouten. Tracht eerder door te schaduwen een juist model te bieden.
Bv. “Ik heb gezwemd.” “Ach zo, jij hebt gezwommen.”

Het is belangrijk dat het kind praten als aangenaam blijft ervaren ondanks de stottermomenten.

Sonja Palmers
Logopediste/Stottertherapeute
Waterkasteelstraat 17 - 3740 Bilzen
tel: 089 41 25 82

Hoe omgaan met stotteren?

*Tips in het omgaan met
jonge stotterende kinderen*

Waarom ontstaat stotteren?

Stotteren ontstaat op heel jonge leeftijd, meestal tussen 2 en 5 jaar. Op 4 jaar vertoont de helft van de kinderen al symptomen. Op 5 jaar is dit ongeveer 80%. Bijna alle stotteren ontstaat voor 9 jaar.

Ongeveer 3% van de kinderen die geboren worden, dragen de aanleg om stotteren te vertonen. Aanlegfactoren (genetisch) maken het kind vatbaar voor het ontstaan van stotteren.

In combinatie met deze aanleg lokken bepaalde “stress-factoren” het stotteren uit. Bij kleuters zijn dit dikwijls:

- emotionele stress-factoren
- vermoeidheid
- aspecten van de spraak (articulatie)
- aspecten van de taal (zinslengte, complexiteit)
- stress in gespreksomstandigheden (tijdsdruk)
- reacties van luisteraars

De eigen reacties van de kleuter op de stottermomenten en die van de omgeving spelen een grote rol in de ontwikkeling van stotteren.

Het verschil tussen normale onvloeiendheden en stottermomenten.

Stotteren is goed te onderscheiden van de gewone haperingen die iedereen wel eens vertoont. Bij stotteren gaat het om het ongewild onderbreken van woorden, met verlies van controle over de vlotheid van spreken. Hoorbaar zijn herhalingen van een klank, een lettergreep of een woord. Soms worden klanken veel langer gemaakt of zitten de spreekspieren (dikwijls stil) vast.

Ontwikkeling van stotteren.

Bij een deel van de kleuters die beginnen te stotteren blijft de ontwikkeling ervan beperkt, of herstelt het vloeiend spreken zich.

Bij een ander deel van de kinderen die beginnen stotteren ontwikkelt het zich tot een lastig probleem. Er kunnen dan allerlei bijkomende verschijnselen ontstaan: nl. gelaatstrekken, bijgeluiden zoals ademhappen of vermijdingsgedrag in de vorm van minder praten, andere woorden gebruiken.

Het kind begint meer en meer onaangename gevoelens en gedachten op te bouwen over het spreken. Dit hindert sterk het kind en belemmert communicatie

Wat kan je doen?

Door vroegtijdig op de juiste manier op stotteren in te grijpen kan voorkomen worden dat stotteren uitgroeit tot een stotterprobleem.

Probeer steeds een **goede luisteraar en een goed spreekmodel** te zijn. Luister naar wat het kind te zeggen heeft, niet naar de manier waarop het kind iets zegt.

Praat zelf niet te snel en las voldoende pauzes in.

Gebruik korte zinnen en geen te moeilijke woorden. Op die manierervaart het kind dat spreken niet noodzakelijk moeilijk hoeft te zijn.

Houd oogcontact, ook als het stotteren lang duurt. Oogcontact is een teken van belangstelling. Een gesprekspartner die vriendelijk kijkt, geeft bij iedereen een rustig gevoel. Omdat stotteren toeneemt bij spanning zal oogcontact een positieve invloed hebben op de vloeiendheid.

Respecteer de beurtwisseling. Geef het kind de tijd om uit te spreken. Vul niet aan in zijn plaats. Op die manier toon je belangstelling voor wat het kind zegt.